

Zpravodaj

obce Rusava

Kulturní komise obce Rusava

Vás svolává v sobotu **26. 4. 2025 od 18 hod.**
do zahrady evangelického kostela na

ČARODĚJNICKÝ REJ

- kouzelnické soutěže za odměny
- posezení u ohně
- občerstvení
- špekáček zdarma pro každého v kostýmu
- v 19:15 vyhlášení nejhezčích masek
- v 19:30 hod. zapálení čarodějnice

Vstupné dobrovolné

Čarodějnické kostýmy vítány! Akce se koná za příznivého počasí!

VALAŠSKÝ KRÚŽEK RUSAVJAN VÁS SRDEČNĚ ZVE NA TRADIČNÍ

47. K Á C Á N Í M Á J A RUSAVA ČECHER 31.5.2025

PROGRAM:

14:00 KROJOVANÝ PRŮVOD OBCÍ OD ŠKOLY NA ČECHER
VALAŠCI Z RUSAVY CM ŽUŠ BYSTRICE P.H.
DVS MALÁ RUSAVA CM RUSAVA
VK RUSAVJAN CM DENICA
FS VONICA, ZLÍN QUEETLES

OBČERSTVENÍ V PODOBĚ STÁNKŮ ZAJIŠTĚNO (PIVO, LIMO, ZVĚRINOVÝ
CULÁŠ, DOBROTY Z UDIRNY, FRGÁLY A DALŠÍ DOMÁCÍ PRODUKTY).

ZA NEPŘÍZNIVÉHO POČASÍ SE PROGRAM USKUTEČNÍ V SÁLE OBEČNÍHO
DOMU OD 14:00 BEZ PRŮVODU.

ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENÁ.

Zimní olympijské hry v MŠ

Vážení a milí čtenáři rusavského zpravodaje,

přichází jaro a s ním i nová naděje a energie, které se odráží nejen v přírodě, ale i v našem každodenním životě. Po dlouhé zimě, kdy jsme byli zavření v teple domovů, je čas opět vyjít ven, podívat se na naši vesnici z jiného úhlu a začít se těšit na všechny krásy, které nám jaro přináší.

V tomto vydání rusavského zpravodaje se pan starosta Bohumil Škarpich rozepíše o plánu investičních prací, které v současné době probíhají, nebo jsou v plánu v naší obci.

Valašský kroužek a myslivci se rozepsali o uplynulých akcích a najdete v něm i tipy na nadcházející akce. Zároveň se můžete těšit na zprávy z místní školy, knihovny, sportovních klubů a jiných spolků, které se opět těší na vaši účast.

Najdete v něm kompletní rozpis nadcházejících fotbalových zápasů a hasičských soutěží.

Ať už jste fanoušky fotbalu nebo máte zájem o napínavé hasičské klání. Dále se v přehledu dozvíte všechny potřebné informace, abyste nepropásli žádnou důležitou událost.

Připomeneme si jednu z výrazných kulturních osobností spjatých s Rusavou a s podhostýnským krajem, paní Martu Makovskou a nahlédneme do rusavské keramiky Element Ceramics za Markétou Kolajovou.

Mnozí z vás už začali s jarním úklidem, a tak bychom rádi připomněli, jak je důležité udržovat také naši vesnici krásnou a čistou.

Ať už si jaro užíváte při procházkách po naší krásné přírodě, nebo se chystáte navštívit některou z připravovaných akcí, přeji vám všem krásné jarní dny, plné slunce, radosti a pohody.

-MB-

Slovo má starosta ...

Plán investičních akcí pro rok 2025

Podle schváleného rozpočtu obce pro letošní rok se počítá s financováním určitých staveb podpořených dotacemi včetně nutných investic z vlastních zdrojů.

Nejdůležitější akcí je dokončení instalace fotovoltaických panelů na koupaliště včetně přístavby objektu akumulátorovny. Dále byly podány žádosti o dotace ze Zlínského kraje na opravu chodníku na rozcestí a modernizaci školního hřiště. U školního hřiště se jedná o opravu plochy hřiště, plochy pro skok do dálky, umístění nového stolu pro tenis, montáž workoutové i šplhové sestavy, úprava plochy pro venkovní učebnu.

Rozhodnutí o poskytnutí dotace máme na opravu pomníku na rozcestí z Ministerstva obrany. Naopak vlastní zdroje musíme investovat do opravy cesty na Šmarhankách. Při vydatných deštích dochází ke splavování inertního materiálu navezeného chatovými osadníky a následnému zanášení kanalizačního řadu. Další projektové záměry je možné zařazovat dle potřeby, ale zejména s ohledem na finanční možnosti obce.

Přístřešek na dřevo

Pro zimní období je nutné připravit dostatek dřeva na vytápění, které by mělo být dostatečně vyschlé. Uskladňování dřevní hmoty by nemělo být dle požárních předpisů v blízkosti objektů, zejména z důvodu přístupnosti. Tyto aspekty byly důležité pro stavbu přístřešku ve dvoře obecního úřadu. Gabionová stěna, úprava plochy a uložení chráničků pro střešní konstrukci, to je celkový záměr stavby potřebného objektu.

*Bohumil Škarpich,
starosta obce*

Ochrana životního prostředí je pro naši společnost prioritou

Elektrospotřebiče jsou běžnou součástí našeho každodenního života a jen těžko si jej bez nich dokážeme představit. Elektroodpad je tak v současné době jedním z nejrychleji rostoucích druhů odpadu. Pro zajištění sběru a recyklace již vysloužilých elektrozařízení si naše obec vybrala ke spolupráci kolektivní systém ASEKOL. Elektroodpad obsahuje řadu zdraví škodlivých materiálů a díky zajištění ekologické recyklace vysloužilých elektrozařízení přispíváme k ochraně životního prostředí. Recyklace navíc umožňuje opětovné materiálové využití a patří mezi základní principy cirkulární ekonomiky. Míra opětovného materiálového využití je velmi vysoká a dle jednotlivých typů výrobků dosahuje až 95 %.

Jakým rozsahem naše obec konkrétně přispěla k úsporám na životním prostředí, se dozvídáme z environmentálního vyúčtování zpracovaného společností ASEKOL. Díky zodpovědné recyklaci vznikají úspory vyčíslené např. na spotřebu elektrické energie, primární suroviny, vodu, oxyselování prostředí a produkci skleníkových plynů.

Certifikát environmentálního vyúčtování vyčísluje přínos naší obce k ochraně přírody v roce 2024. Vyplývá z něj, že díky množství námi odevzdaných elektrozařízení jsme uspořili 14,85 MWh elektřiny, 1 399,87 litru ropy, 79,78 m³ vody a 0,86 tuny primárních surovin. Navíc jsme snížili emise skleníkových plynů CO₂ ekv. o 1,10 tuny, a produkci SO₂ ekv. (který zapříčiňuje oxyselování prostředí) o 61,10 kg.

Každý kus vytríděného elektra se počítá, což dokazuje příklad 100 vytríděných notebooků, které uspoří 10 MWh elektřiny. Takové množství odpovídá 3leté spotře-

bě elektřiny rodiny žijící ve standardním bytu. Za 100 kg vytríděných elektrospotřebičů se ušetří takové množství ropy, které by stačilo na výrobu benzínu pro cestu z Prahy do Paříže. Děkujeme všem, kteří pečlivě třídí odpad a přispívají tak k ochraně životního prostředí a trvalé udržitelnosti.

**Environmentální vyúčtování je vypočítáváno pomocí studie životního cyklu výrobku (tzv. LCA – Life Cycle Assessment), která vypovídá o dopadech výroby a recyklace jednotlivých elektrozařízení na životní prostředí. Studie zohledňuje všech 6 skupin elektrospotřebičů, jejichž zpětný odběr kolektivní systém ASEKOL zajišťuje.*

Tým ASEKOL a. s.,
www.asekol.cz

46. valašský bál na Rusavě

DĚNÍ V OBCI ...

V sobotu 25. ledna 2025 se konal v obecním domě na Rusavě již 46. valašský bál, který pořádal Valašský krúžek Rusavjan. Na tanečním parketu jste letos mohli potkat krojované tanečnický nejen z domácího Valašského krúžku Rusavjan a hosty z Valašského souboru Troják, ale také ze souborů VSPT Rusava z Bystřice pod Hostýnem, dětského valašského souboru Malá Rusava z Bystřice pod Hostýnem, Valašského sboru portášského z Rusavy, Valašského souboru Kašava a dorazil i valašský gajdoš Petr Sovják z Neubuze. Při slavnostní polonéze se nám představilo celkem 62 účastníků ve valašském kroji, bez kroje nás v letošním roce navštívilo rekordních 66 hostů, což nám ukazuje, že zájem o folklór roste a valašské bály rozhodně nejsou uzavřenou akcí pouze pro členy souborů.

Po uvítání všech hostů ze strany vedoucí Valašského krúžku Rusavjan Evy Hyklové následovalo taneční vystoupení domácího souboru s pásmem Pijácké za doprovodu cimbalové muziky Rusava. Poté se představili členové Valašského souboru Troják z Valašské Bystřice, kterým k tanci hrála cimbálová muzika Štverák. Měli jsme štěstí zhlédnout i ukázkou valašského odzemku v podání Eduarda Vlčka, který nám tento tradiční tanec krátce představil. Valašský odzemek je improvizovaný sólový mužský tanec úzce spojený s pasteveckou kulturou, který byl v roce 2012 zapsán do Seznamu statků tradiční lidové kultury České republiky. Pravidelně probíhají soutěže tanečníků odzemku a také se od roku 2009 vždy koncem června koná Škola mladých odzemkářů ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm. Tanečníci odzemku předvádějí svoji mrštnost a fyzickou kondici v celé řadě figur, které mohou různě kombinovat v postupně se zrychlujícím tempu. Ukázkou odzemku si právem získala pozornost návštěvníků bálu a byla oceněna velkým potleskem.

V průběhu večera se na pódiu střídaly dvě cimbálové muziky, které neúnavně hrály pro všechny tanečníky. Na parketu jste si tak mohli zatančit polku, valčík, točené či figurální tance nebo i čardáš. Nechyběla ani tradiční taneční hra „Adam“ a pro všechny soutěživé také „zemákový“ tanec, v němž tentokrát zvítězil taneční pár z domácího souboru, který jen velmi těsně ukončil kralování obhájců loňského prvenství. Návštěvníci samozřejmě

i v letošním roce měli možnost vyhrát v tombole, kde na ně čekalo přes 150 cen, mezi nimi například kuchyňský robot, kontaktní gril, sodastream, horkovzdušná fritéza, vázanka dřeva či muflonče, které nám do tomboly věnovalo Myslivecké sdružení Rusava, nebo krásná keramika z místní dílny Elements Ceramics Markéty Kolajové. Občerstvení na valašském bále již tradičně zajišťovala Jitka Tomčíková z obecního domu, která měla v nabídce valašskou kyselicu, brynzové halušky, bramborák, chleba s pečeným bůčkem a výtečné valašské frgály. Kdo měl velký hlad, mohl si pochutnat na zvěřinovém guláši.

Za Valašský krúžek Rusavjan tímto děkuji všem za účast na bále a podporu při jeho přípravách, a to nejen všem členům souboru, ale také rodinám a přátelům, kteří nám s organizací bálu pomáhali a v naší činnosti nás dlouhodobě podporují. Děkuji hostům z Valašského souboru Troják a cimbálové muziky Štverák, že přijali naše pozvání, zahráli a zatančili pro nás. Dále děkuji cimbálové muzice Rusava pod vedením primáše Prokopa Chvatíka, zvukařům a moderátorům, kteří se postarali o program bálu. Děkuji panu Stanislavu Hradilovi za přípravu zvěřinového guláše a obsluze obecního domu za občerstvení pro naše hosty. V neposlední řadě děkuji našim sponzorům za štědré dary do tomboly. A na závěr děkuji všem hostům, že dorazili, tančili, zpívali a bavili se s námi celý večer, protože právě vaše spokojenost nás nejvíce těší a motivuje do další činnosti.

Další akcí pořádanou Valašským krúžkem Rusavjan bude tradiční Kácání mája na Čecheru, které se uskuteční v sobotu 31. května 2025. Přijďte si užít jarní počasí, folklórní atmosféru a program, který pro vás již nyní pečlivě připravujeme. Zajištěno bude samozřejmě i občerstvení v podobě piva, vína, limonády, kávy, valašských frgálů, klobásek a cigára z udirny či zvěřinového guláše. Těšíme se na vás!

*Eliška Čmeláková,
za VK Rusavjan*

MIMOŘÁDNÉ OPATŘENÍ

Přechodná úprava provozu od lomu → Hořansko

V termínu od 14. 4. do 15. 11. 2025 bude probíhat v části naší obce od lomu směrem na Hořansko v délce cca 200 m oprava toku podél silnice III/43818. Z důvodu stavby dojde k částečné uzavírcce této komunikace a provoz zde bude řízen světelným signalizačním zařízením (semafor).

Autobusová doprava 21. 4. - 30. 5. 2025

Autobusy ve dnech 21. 4. – 30. 5. 2025 v čase vždy od 8 do 15 hodin nebudou uzavírkou projíždět a zastávka Rusava-Hořansko tak nebude obsloužena. Mimo uvedený čas bude autobusová doprava úsekem projíždět, je ale nutné počítat s menším časovým zpožděním.

V místní kuchyni byly připravené zvěřinové speciality. Největší úspěch měl jako vždy zvěřinový tatarák, ale také klasické zvěřinové jídlo jako kanec se zelím nebo se šípkovou omáčkou, které připravila provozovatelka tohoto zařízení Jitka Tomčíková.

Věřím, že si návštěvníci plesu večer i noc pěkně užili a těšíme se za rok.

*Martina Jadrníčková,
jednatelka MS Rusava*

Rok 2024 v knihovně

Obecní knihovna má za sebou zase jeden, dovoluji si tvrdit, úspěšný rok.

Oproti roku 2023 se zvýšil celkový počet návštěvníků knihovny, byl také zaznamenán větší zájem o www stránky knihovny, a co mě hodně potěšilo, tak také větší zájem o akce pořádané pro čtenářskou veřejnost.

Po domluvě s vedením ZŠ středy opět patřily střídavě žákům jednotlivých tříd a pondělní odpoledne využívaly knihovnu děti zapsané v nově zavedeném čtenářském kroužku.

Během roku si čtenáři vypůjčili celkem 1370 knih, z toho dospělí 999 a děti 312 knih, dále pak časopisy a zvukové dokumenty.

Větší zájem bych očekávala o časopisy. Pravidelně odebíráme měsíčník Patriot, rovněž měsíčník Lidé a Země a dětský časopis Sluníčko. Půjčují se velmi málo.

Za celý minulý rok celkem 40x. Je to škoda, protože zvláště v těch pro dospělé je opravdu dobré čtení.

Knihovní fond se rozrostl o 83 knih. Celkem máme ve fondu 2358 knih, z toho 660 naučná a 1691 krásná literatura. Půjčujeme také stolní hry a knihy zapůjčené Knihovnou Kroměřížska. Ve sledovaném roce to bylo celkem 300 knih.

Pokud některý čtenář projeví zájem o knihu, která není v našem fondu, ochotně ji zapůjčím na dobu jednoho měsíce v knihovně v Bystřici pod Hostýnem.

Chcete si přečíst knihu a nevíte, jestli je v našem knihovním fondu? Stačí se podívat na stránky knihovny a online katalog vám napoví. Nebo zavítejte do knihovny a vyberte si z naší nabídky. Ráda vás uvidím. Přeji šťastný a úspěšný celý rok.

Zdenka Chmelařová

Čtyřkolka v akci

21. 2. 2025 v 18:18 byl vyhlášen zásahové jednotce poplach. Jednalo se o transport zraněné osoby v lese, asi 100 m nad domem Zbyňka Kobzy. K zásahu vyjela čtyřkolka i vozidlo PV3S. Zásahu se také zúčastnili profíci z Bystřice a zásahová jednotka Slavkov pod Hostýnem.

K místu byla povolána i rychlá záchranná služba.

V členitém terénu nebylo jednoduché zraněnou osobu najít.

Po nalezení a vyšetření osoby lékař zhodnotil, že není nutný převoz do nemocnice, jelikož se ukázalo, že osoba byla „unavená“. Hasiči tohoto člověka odnesli na nosítkách do jeho chaty.

Tím byl zásah ukončen.

Opět Lysina...

8. 3. 2025 ve 12:08 byla jednotka povolána k hašení požáru na Lysině. Jednalo se o požár suché trávy a stromků v oplocence a přilehlých travnatých ploch.

Hrozilo rozšíření ohně do lesa a kvůli tomu se zásahu zúčastnilo 12 hasičských jednotek.

Naše vozidlo Mercedes Unimog (cisterna) - díky své předurčenosti – bylo posláno do přední linie zásahu.

Ke konci zásahu byl povolán i vrtulník. Zásah byl pro všechny náročný. Naštěstí se všichni vrátili v pořádku zpět na základnu.

Jaroslav Mozola, velitel zásahové jednotky

V herničce na Rusavě to žije!

Rozhýbejme batolata! Tak, jak se probouzí příroda po dlouhé zimě, tak jsme se rozhodli probudit i my naše mrňata. Minulý měsíc se uskutečnily první hýbáčky pro naše nejmenší občánky. Děti společně zpívaly a procvičovaly své ručičky. Lektorkou nám byla průvodkyně z lesní školky a naše nová sousedka Veronika Doušková - velké DÍKY. Další akce na sebe nenechala dlouho čekat a hned na začátku dubna proběhly Smyslohrátky, kde jsme potrénovali formou různých aktivit smyslové dovednosti dětí. U obou akcí se o káfičko a zákusek pro maminky a malou svačinku pro děti postaraly holky z kulturní komise. Všem moc děkujeme za účast a pevně věříme, že akce na základě krásné zpětné vazby zopakujeme!

Ivana Vaculíková, za kulturní komisi obce Rusava

Společenská kronika roku 2024

Ze statistiky obce:

Počet obyvatel k 31. 12. 2024 - celkem 579 trvale přihlášených obyvatel (z toho 22 cizinců). Mužů 303 a 276 žen.

Narození:

- Vaněk Jan
- Lásková Mia
- Bartoň Eliška
- Mikšánek Vojtěch
- Kovaříková Kateřina

Zemřelí:

† 09. 01. 2024	Jantula Jindřich	Rusava čp. 248
† 17. 02. 2024	Vaculíková Žofie	Rusava čp. 160
† 13. 03. 2024	Šico Petr	Rusava čp. 201
† 13. 07. 2024	Krajcarová Emilie	Rusava čp. 112
† 31. 08. 2024	Krč Miroslav	Rusava čp. 304
† 02. 11. 2024	Krajcar Vladimír	Rusava čp. 144
† 13. 12. 2024	Hudec Jan	Rusava čp. 141

dle evidence obyvatel připravila Ludmila Mikšánková

Návrat k tradici – výroba sýru a suché plstění

NAŠE ŠKOLA ...

Ve čtvrtek 23. ledna jsme ve škole zažili netradiční odpoledne. Školu navštívili manželé Habšudovi ve stylovém lidovém oděvu, kteří naše děti seznámili s tím, jak se v dřívějších dobách vyráběl sýr. Pan Habšuda představil práci bačů a postup při výrobě sýru. Povídání doprovázel praktickou ukázkou a děti tak mohly ochutnat čerstvě udělaný sýr. Doprovodný program pak zajistila paní Mikšánková, která si s dětmi zahrála v tělocvičně tradiční lidové hry.

Druhý projekt se uskutečnil 20. února. Do školy k nám zavítala paní Chudárková, která dětem poutavým vyprávěním přiblížila práci přadleny, zejména pak postup při

zpracování ovčí vlny, který zahrnuje stříhání, obírání od hrubých nečistot, praní a sušení. Za pomoci česačky se vlna rozčeše a na závěr se spřádá na kolovrátku. Paní Chudárková s sebou přivezla kolovrat, tudíž jsme to měli i s názornou ukázkou a práci na kolovratu si všichni postupně vyzkoušeli. K dispozici byla i česačka, jejíž obsluhu si děti též mohly zkusit. Ve druhé části odpoledne se žáci seznámili s metodou suchého plstění. Připravená vykrajovátka položila na molitan, do nich napěchovali barevnou přízi podle svého vkusu a několikaminutovým vpichováním speciální jehlou si vyrobili drobnou plstěnou dekoraci.

Všem zúčastněným moc děkujeme za příjemně strávený čas a nevšední zážitky.

Petra Regerová, učitelka ZŠ

Z činnosti školní družiny...

Nový kalendářní rok jsme odstartovali ve školní družině výrobou zimní výzdoby. Prostory ŠD zdobili sněhuláci a vločky vyrobené různými výtvarnými technikami.

Letos počasí moc neprálo zimním radovánkám, nemohli jsme tedy uspořádat zimní olympiádu nebo soutěž ve stavění soch ze sněhu. Pevně ale věříme, že příští rok nám to vyjde!

K oblíbeným aktivitám v tomto období patřily míčové a pohybové hry v prostorách tělocvičny, skládání puzzle, hraní různých didaktických her, četba knihy na pokračování, procházky v okolí školy a výroba masopustních masek.

Na začátku měsíce února proběhl ve ŠD projektový týden „Zdravé stravování“. Diskutovali jsme o zdravém životním stylu, co vše do něj patří. Třídili jsme zdravé/nezdravé potraviny, seznámili jsme se s potravinovou pyramidou. Ke konci projektového týdne jsme si udělali ochutnávku různých druhů ovoce a zeleniny, které dětem přichystaly do krabiček jejich maminky a za to jim patří velké díky.

V nadcházejících jarních měsících nás čeká kvíz jarních rostlin, březen – měsíc knihy, správné chování chodce a cyklisty, Velikonoce očima dětí, pálení čarodějnic, výroba dárků pro maminky a spousta dalších aktivit.

Šárka Biová, vychovatelka ŠD

Karnevalové veselí

Karnevalové veselí se přiblížilo a my jsme společně s dětmi ze školky a ze základní školy tvořili krásnou karnevalovou výzdobu v podobě pohádkových postav, šašků a závěsných girland. V sobotu byl sál již nazdoben a připraven pro naše nejmenší, aby si užili karnevalové odpoledne. Pro více než 60 úžasných a nápaditých masek si paní učitelky ze školky připravily bohatý program v podobě soutěží a tanečků, za které byly náležitě oceněny. Nechyběl dostatek sladkostí a odměn v podobě mléčných výrobků a ovoce. Hlavní poděkování patří všem rodičům, obcím, malým živnostníkům a dalším firmám za úžasné sponzorské dary, ze kterých jsme mohli připravit přes 100 cen do malé tomboly a téměř 40 cen do slosování hlavní tomboly. Těšíme se na vás zase za rok. Paní učitelky ze školky.

Eva Oherová, za kolektiv MŠ, vedoucí učitelka

Předškoláček

Tak jako v loňském roce i letos pořádá naše škola vzdělávací program „Předškoláček“, který je určený pro děti předškolního věku. Během osmi lekcí se děti seznámí s prostředím školy, hravou formou si vyzkouší plnit úkoly v lavici nebo u tabule, seznámí se s paními učitelkami a školním prostředím. Předškoláčci zodpovědně a s nadšením plní opravdové školácké úkoly a už teď se těší, až v září usednou do lavic, kde začne jejich nová životní etapa.

Magda Kutrová, učitelka ZŠ

Jubilejní základní škola T. G. Masaryka a MŠ Rusava

Zápis do 1. třídy na školní rok 2025/2026

Na školní rok 2025/2026 škola **přijímá 18 žáků** k plnění povinné školní docházky.
Zápis bude probíhat v učebně školy **prezenční formou dne**

22. 4. 2025 v čase 13:00 – 16:30 hodin

Proběhne motivující povídání s dítětem a rodič vyplní potřebné dokumenty.

Potřebné doklady a dokumenty k zápisu:

- Vyplněná žádost o přijetí k základnímu vzdělávání (možnost vyplnění na místě)
 - Občanský průkaz
 - Rodný list dítěte
 - Povolení k pobytu (cizinci)
- **V případě odkladu:** vyplněná žádost o odklad + doporučení PPP a odborného lékaře

Kritéria přijetí:

- Přijaty budou děti spádové
- Děti, které mají na škole již sourozence nebo navštěvují školkou
- Počet dětí ve třídě bude doplněn dalšími zájemci o přijetí z okolních vesnic.

ZÁPIS DĚTÍ DO MATEŘSKÉ ŠKOLY

NA ŠKOLNÍ ROK 2025/2026

DNE 13. KVĚTNA 2025 OD 13:00 DO 16:00 HODIN

S sebou vezměte:

- občanský průkaz
- kopii rodného listu dítěte
- žádost o přijetí dítěte do MŠ
- potvrzení lékaře o splnění zákonném očkování

Těšíme se na vás ☺

Oba dokumenty je možné vyzvednout v MŠ během dne otevřených dveří 29. 4. 2025, popřípadě je možné je stáhnout na webu školy www.skolarusava.cz.

MATEŘSKÁ ŠKOLA RUSAVA SRDEČNĚ ZVE RODIČE S DĚTMI NA

- Přijďte se seznámit s paní učitelkami a prostředím školy.
- Rádi vám odpovíme na vaše dotazy ohledně vzdělávání a stravování vašich dětí.
- V případě zájmu si můžete vyzvednout dokumenty, které předložíte u zápisu do MŠ.

Fotbal – ZIMA 2025

MUŽI:

Letošní zimu bylo možné vidět naše dospělé fotbalisty na umělé trávě častěji než v minulých letech, snad se sobotní (nebo středeční) tréninky projeví v jarních bojích o mistrovské body. Přípravu si kluci zpestřili tréninkovým zápasem na umělce proti Mrlínku a týden před sezonou ostrým zápasem ve Slavkově. Snad se našim fotbalistům bude dařit podobně jako Slavii Praha (lehkou paralelu vidím v tom, že našemu mužskému fotbalovému týmu šéfuji slávisté Mirek Bílek s Michalem Vaculíkem).

MLADŠÍ ŽÁCI:

Doba bronzová. Vítězný únor. Vítej, zlatý hattricku. Do těchto tří bodů by se dala shrnout zimní sezona našich mladých fotbalistů. Asi nejúspěšnější sezona vůbec.

Ani z jednoho turnaje se děti nevracely domů bez medaile. Celkem jsme sehráli v rámci halových turnajů a zápasů na naší umělé trávě dvacet pět zápasů s výbornou bilancí sedmnáct výher, čtyři remízy a pouze čtyři porážky s vysoce pozitivním skóre 65:21. Takovou bilanci nemá snad ani Jakub Prachař proti Vojtovi Kotkovi v pořadu Máme rádi Česko. A to je Kuba vnímán jako synonymum vyhrávání.

Doba bronzová – 2000 let před naším letopočtem – se vyznačovala obchodem a cestováním, my si pro první bronzovou medaili zajeli pouze do Holešova, v lednu už jsme museli až do Morkovic, kde jsme i týmům z okolí Kroměříže ukázali, že mládež na Rusavě čutat umí (jeden gól nám chyběl na první místo).

Vítězný únor - takový převrat jako v roce 1948 to nebyl, přesto jsme v únoru „převrátili“ zaběhnuté tabulky turnajů. V bystrické hale jsme si pověsili na krk zlaté medaile, což byl

SPORT ...

46. valašský bál na Rusavě (25. 1. 2025)

Karnevalový rej (15. 2. 2025)

Myslivecký ples na Rusavě (22. 2. 2025)

Vodění medvěda (1. 3. 2025)

velký úspěch. Ještě víc ale fascinoval způsob, jak jsme jej dosáhli - bez ztráty bodu, šest zápasů, šest výher. Čtrnáct dní poté jsme vyhráli i první díl domácího turnaje Sejdeme se na umělce pořádaného panem Oldřichem Smékalem.

Vítej, zlatý hattricku - tohle legendární zvolání Roberta Záruby po zisku třetího titulu mistrů světa v řadě jsme si mohli po vzoru našich hokejistů zakřičet po druhém dílu turnaje Sejdeme se na umělce - tentokrát v březnu. Přestože J.Lo s Benem Affleckem vám budou tvrdit, že dvakrát do stejné řeky nevstoupíš, my do „ní“ s radostí vlezli. Rusavské turnaje na umělce se podobaly jako vejce vejci. Oba jsme začali porážkou, ale pak jsme se rozjeli jako utržený vagon a nikdo už nás nezastavil.

Oba turnaje rozhodoval poslední zápas „o nás bez nás“. V obou přišlo o celkové vítězství výborné mužstvo ze Žeranovic. V obou turnajích nosil nejlepšího střelce turnaje rusavský dres nejprve Jakub Klement, poté Adam Vitáloš (mimochodem individuální ocenění jsme získávali i na halových turnajích, v Holešově byl vyhlášen Antonín Matela nejlepším brankářem, v Bystřici si Jakub Mozola vystřílel pohár pro nejlepšího střelce).

Bylo znát, že děti chodily každý týden pravidelně trénovat na umělku, občas jsme si přípravu zpestřili nohejbálkem v rusavské tělocvičně. Každopádně žádné nosy nahoru, na jaře nás čeká úplně jiný sport (mnohem větší rozměry hřiště, o polovinu větší počet hráčů), navíc nás před jarní částí sezony trápí zdravotní stav našeho kanonýra Jakuba Mozoly. V zimě nejpřesněji stříleli, co se počtu gólů týká: 19 – Klement, 15 – Mozola, 11 – Vitáloš, 9 – Strýček.

Daniel Krajcar, SK Rusava

Okénko činnosti SDH Rusava

V letošním roce se toho v SDH ještě moc neudálo, ale určitě musím vzpomenout jarmark v loňském roce, a to hasičskou část – prodej zabijačkových výrobků. Každý rok si několik členů bere už na pátek dovolenou, abychom pro vás pochutiny připravili. Tlačenek bývá průměrně 23 ks, jitrnicovin 20 ks. Tahle práce nám opravdu zabere i s úklidem celý den, ale děláme to rádi, neboť vidíme, že je opravdu zájem o naše výrobky a také tím zpestříme atmosféru obecního jarmarku. Chtěl bych vám poděkovat, protože vždy prodáme vše a moc nám to pomáhá, protože výdělek jde do rozpočtu SDH, který se točí hlavně kolem mládeže.

Děti nám pořád přibývá a letos to vypadá, že se poběží na dvě družstva: starší a mladší žáci. Určitě se s nimi chceme zúčastnit všech závodů Středomoravského poháru, viz rozpis. Držte nám palce a hlavně dětem, ať se výsledek podaří co nejlepší.

Letos nás čeká jako každý rok okrskové kolo požárního sportu, které se bude konat v Brusném, ale pořadatel je SDH Chomýž.

Další akcí, tentokrát pro starší dorost a členy SDH, bude sjezd řeky, letos už čtvrtý ročník. Jako každý rok si nenecháme ujít, abychom postavili zábavnou akci na rybníku - Rusavské hasičské hry, které se letos budou konat 9. srpna.

Pořád jsme součástí pořadatelů jednoho ze závodů Středomoravského poháru a ten rusavský se bude konat 30. srpna. Určitě se zastavte nejen podpořit mládež a pořadatelský tým, ale i ochutnat makrely a uzeniny z grilu.

Určitě si nenecháme ujít ani pořádání už tradiční soutěže v člověče, nezlob se, a to 1. listopadu. Poslední akcí bude zase podpora obecního jarmarku pochutinami, které se budeme snažit připravit v té nejlepší kvalitě, co umíme.

Letošní rok je volební pro SDH, funkci starosty už vykonávám 11. rokem s velmi podobným výbořem. Práce se udělalo spousta a snažíme se udržet aspoň těch pár akcí, které pořádáme. Je to náročné, protože aktivních členů není mnoho, ale když je dobrá parta, tak se to vždy zvládne, i když byrokracie bombarduje i nás. Uvidíme, co se stane po volbách a jak bude vypadat složení výboru na další období.

Budu se na vás těšit nejen na akcích SDH Rusava.

za SDH Rusava starosta Luboš Mikšánek

ROZPIS TERMÍNŮ SOUTĚŽÍ V POŽÁRNÍM ÚTOKU V KATEGORII MLADÍ HASIČI NA ROK 2025.				
Datum	Den	Čas	Místo	Okres
18.5.	Nečle	10:00	Záhlinice	KM
24.5.	Sobota	13:00	Herní Lapač	KM
25.5.	Nečle	8:00	Racková	ZL
31.5.	Sobota	9:00	Hostišov	ZL
1.6.	Nečle	13:00	Vitonice	KM
7.6.	Sobota	13:00	Rychlov	KM
6.6.	Nečle	9:00	Tečovice	ZL
15.6.	Nečle	13:30	Žeranovice	KM
21.6.	Sobota	9:00	Štípa	ZL
22.6.	Nečle	8:00	Sazovice	ZL
30.8.	Sobota	13:00	Rusava	KM
6.9.	Sobota	9:00	Machová	ZL

Rozlosování jaro 2025 - mladší žáci

7. kolo	ne 30. 3.	10:00	RUSAVA - Kvasice
14. kolo	so 5. 4.	10:00	Kvasice - RUSAVA
11. kolo	ne 13. 4.	9:30	RUSAVA - Prusinovice
12. kolo	ne 20. 4.	13:30	Žeranovice - RUSAVA
13. kolo	ne 27. 4.	9:30	RUSAVA – Holešov B

Další zápasy (3. 5. až 8. 6.) podle umístění po základní části.

Rozlosování jaro 2025 - muži

14. kolo	so 22. 3.	15:00	RUSAVA - Komárno
15. kolo	so 29. 3.	15:30	Rajnochovice - RUSAVA
16. kolo	so 5. 4.	15:30	RUSAVA - Mrlínek
17. kolo	so 12. 4.	16:00	Prusinovice - RUSAVA
19. kolo	ne 27. 4.	16:00	Roštění - RUSAVA
20. kolo	so 3. 5.	16:30	RUSAVA - Všechnovice C
21. kolo	so 10. 5.	16:30	RUSAVA – Chvalčov
22. kolo	ne 18. 5.	17:00	Kostelec u Hol. – RUSAVA
23. kolo	so 24. 5.	17:00	RUSAVA – Bystřice p. H. B
24. kolo	ne 1. 6.	17:00	Tučapy – RUSAVA
25. kolo	so 7. 6.	17:00	RUSAVA – Sokol Martinice
26. kolo	so 14. 6.	17:00	Hlinsko p. H. – RUSAVA

Zpráva o činnosti šachového oddílu SK RUSAVA 2024–25

Rok se s rokem sešel a máme za sebou další sezonu šachových utkání. Když to mám hodnotit celkově, tak s dosaženým pátým místem panuje všeobecná spokojenost, i když to z počátku tak nevypadalo. A jelikož lidí ubývá u nás většinou proto, že hráči, kteří za nás hráli, ve velké většině případů odcházejí hrát své zápasy do vyšší nebeské kategorie, no jaké je rozdělení šachových soutěží, kdo to řídí, jak rozhoduje nebeská STK sporné momenty nebo jestli hrají i meziřesortně - mezinárodní utkání s peklem, to se asi dozvíme, až si do těch soutěží sami podáme přihlášku, nicméně na doplnění stavu, protože musí být i nějaká rezerva, s osmi hráči na soupisce to jednoduše nejde. Tak jsme mezi sebou přivítali dva nové členy Petra Šica mladšího a Davida Opravila, což jsou hráči z kvalitní líhně Petra Šica staršího, jemuž tímto věnujeme vzpomínku a který se nachází na některé s nebeských soupisek, ale myslím, že tam hraje pohromadě s Petrem Vaculíkem, Karlem

Kolářem, Mirou Bílkem, Karlem Adámkem, s Pepou Vaculíkem a dalšími. Tito hráči, možná mají někoho na hostování, všem těm věnujeme tichou vzpomínku, protože i tam je to sestava jak řemen.

Sezonu jsme zahájili 20. 10. 2024 domácím zápasem s družstvem Bystřice p. H. B, kde jsme hned prošli prvním tvrdým testem a nakonec jsme vyhráli 4,5:3,5 a hned v úvodu jsme získali tři body do tabulky. Další kolo, které se hrálo desátého listopadu, jsme měli jeden z nejdelších výletů v této soutěži, jeli jsme do Litenčic, namlsaní prvním úspěchem, lačni ten úspěch potvrdit, ale jak se říká z hrušky dule, narazila trochu kosa na šutr: a po dlouhé rvačce, kdy se štěstí klonilo hned k nim, hned k nám, nakonec hosté konečným trhákem rozhodli zápas ve svůj prospěch a my prohráli 5: 3. Třetí kolo, které se hrálo 24. 11., jsme hostili doma tradičního soupeře z Holešova, a to EMKaD Holešov B, se kterým to byly tvrdé a neúprosné boje, kdy ani tento nebyl žádnou výjimkou, tahali jsme se dlouho, ale nakonec soupeř vyhrál nejtěsnějším rozdílem 3,5:4,5, takže to byla celkem škoda. Jelikož nám los určil dva zápasy v domácím prostředí, tak jsme osmého prosince přivítali celek Pravčice, dalšího z nebezpečných soupeřů, začátek byl trochu tvrdší, ale pak se domácí družstvo rozjelo do nevídaných myšlenkových obrátek a chytlo takový švih, že nakonec jsme Pravčice přejeli 6:2. Takový výsledek se nám proti tomuto soupeři nepovedl už dlouho. Na páté kolo jsme v trochu oslabené sestavě zajížděli na území lídra tabulky, a to do Prusinovic, kde se po slibném začátku lídr rozjel a pojal úmysl nás seřezat jak žito, ale nakonec polevil ve svém úsilí a po naší hrdinné obraně jsme odjeli s velice čestnou porážkou 5:3. V šestém kole na domácí půdě jsme 19. 1. 2025 přivítali Slavii Kroměříž E a bohužel oslabeni o polovinu základní sestavy, družstvo éčka, jejichž áčko hraje nejvyšší šachovou soutěž v zemi, měli po kratší době taky snahu nás přejet jak parní válec, protože byli v podstatě v plné sestavě, ale domácí celek, podle české verze přísloví „Dokud dýchám, doufám“ nakonec uhrál velice čestnou prohru a prohrál 5:3. Druhého února jsme jeli do Sulimova B, dalšího z předních týmů, kde jsme to rozjeli dobře a vypadalo to na tři body, tak nakonec zápas i mým přičiněními, za které jsem si

ŠACHY

Konečné pořadí po 9. kole

Pořadí	Družstvo	Part.	+	=	-	Body	Skóre	Výhry
1.	ŠK Prusinovice	9	7	0	2	21	40,5	28
2.	ŠK Sulimov B	9	5	2	2	17	40	25
3.	Slavia Kroměříž E	9	5	1	3	16	41,5	33
4.	TJ Sokol Pravčice	9	4	2	3	14	35	22
5.	SK Rusava	9	3	2	4	11	36	23
6.	ŠK Bystřice pod Hostýnem B	9	3	2	4	11	34	13
7.	SK EMKaD Holešov B	9	3	2	4	11	33	21
8.	TJ Lutopecny-Měřůtky	9	3	1	5	10	35,5	21
9.	Sokol Litenčice	9	2	3	4	9	34	16
10.	ŠO TJ Zborovice B	9	1	3	5	6	30,5	15

sypal popel na hlavu, skončil 4:4, kdy jsem v nadějně partii uhráli jenom remízu, si družstva rozdělila po bodu. 16. 2. jsme v osmém kole přivítali Lutopecny-Měrůtky s vědomím, že k odpoutání od konce tabulky nutně potřebujeme ještě tři body.

Po tvrdé rvačce jsme nakonec strhli výsledek na svoji stranu a vyhráli 5:3, čímž jsme se definitivně odpoutali od spodku tabulky a na poslední kolo druhého března jsme zajížděli ke zborovickému béčku s vědomím, že už to nějak dopadne. Dopadlo to velmi zajímavě, Zborovice B nás úplně posledním zápasem, protože nám chybělo pár lidí ze základu, jednoduše přejely 6:2 ve prospěch domácího družstva, ale po odevzdání zápisu vrchnosti, kterou je vedoucí soutěže, vrchnost přišla na to, že domácí kapitán napsal zápis špatně, nedodržel řády, ano, i šachy mají svoje řády, pravidla, STK, komisi rozhodčích tak jak ve fotbale, a udělal chybu v tom, že podle řádů mají být na soupisce pouze tři hosté, nebo dva hosté a jeden volný hráč, říká se jim odborně písmenkovi hráči, protože hráč základní sestavy se značí jako Z, host se značí jako H, volný hráč jako V, a když je v základní sestavě tak jako VZ, no a technická chyba v zápisu byla, že domácí kapitán napsal tři hosty a jednoho volného hráče, takže tým porušil řády, tolik na vysvětlení, a vrchnost dvě partie nakonec kontumovala v neprospěch domácího družstva, takže nakonec STK zapsala výsledek 4:4, čímž si oba mančafy rozdělily po bodu, takže Rusava v celkovém součtu získala 11 bodů, a vzhledem k tomu, že 11 bodů získaly i další celky jako Holešov, Bystřice, tak nakonec jako ve fotbale rozhodovalo skóre, kdy Rusava se skóre 36:23, čímž druhé číslo jsou výhry, nakonec skončila na solidním pátém místě, čímž sezona skončila.

Na závěr této sezony plné zvratů, neúprosných bojů, vítězství i těsných porážek bych chtěl poděkovat všem hráčům za předvedené výkony, snahu a bojovnost, protože všichni se podíleli na tomto slušném umístění, a uvidíme, čím nás překvapí další ročník. Ještě jednou děkuji všem a na viděnou v další sezoně.

Zdeněk Bartošek, SK RUSAVA

Marta Makovská – malířka krajiny pod Hostýnem

ZAJÍMAVOSTI ...

Pojďme si společně připomenout jednu z výrazných kulturních osobností spjatých s Rusavou a s podhostýnským krajem, kterou je bezesporu malířka paní Marta Makovská. „Naše paní malířka“, jak říkávaly rusavské tetičky. V letošním roce si připomínáme již 20 let od úmrtí této umělkyně, jejíž díla můžeme obdivovat i v rusavském muzeu v podkroví obecního úřadu.

Marta Maria Makovská - Hanáková se narodila 5. března 1916 ve Vídni, odkud se po 1. světové válce přestěhovala se svými rodiči a sourozenci do Holešova, který se stal městem jejího mládí a dospívání. Na místní dívčí měšťance vydávala se spolužačkami časopis Studánka, který také ilustrovala. Začala hrát na klavír a soukromě se učila malovat u akademického malíře Jana Hovory v Lipníku nad Bečvou. Z té doby ráda vzpomínala na rodiče, starší bratry Roberta a Theodora a na pravidelné výlety přes Lysinu na Rusavu či na táboření na Skalném.

Po dvouletém studiu na Obchodní škole v Přerově se v 19 letech začala věnovat charitativní práci a odešla do Horních Počernic u Prahy, kde působila jako vychovatelka v sirotčinci metodistické církve. Ve volných chvílích navštěvovala pražské výstavy, malovala okolí Horních Počernic a studovala malířskou literaturu. Během této životní etapy se seznámila s Antonínem Makovským, za kterého se 11. června 1938 provdala. O rok, měsíc a den později se jim v domě u rodičů v Holešově narodila dcera

Marta Antoaneta. Společně pak přesídlili do Prahy, kde se jim trvalým bydlištěm stala pražská čtvrť Břevnov. Zde pak vznikala její malířská díla zobrazující starobylý Břevnov, zákoutí Malé Strany a květiny. Během pražského pobytu chodila zpívat do chrámového pěveckého sboru ke křižovníkům, s nimiž pak vystupovala na koncertech např. v chrámu sv. Víta či v kostelech sv. Jakuba a sv. Jiljí. V roce 1949 se paní Makovská stala členkou Kruhu výtvarných umělkyní. Od roku 1950 pak pravidelně zajížděla do Belanských Tater do rázovité vesničky Ždiar. Obraz Tater měl od ní i politik Alexander Dubček. V té době také navštěvovala ráda a často Rusavu, kde byla okouzlena horskou přírodou a malebností rusavského údolíčka. Od 70. let se jí pak Rusava stala domovem na dalších 25 let. Na Rusavě bydlela na evangelické faře a seznámila se zde s osobností faráře Daniela Slobody, jehož portrét, malovaný podle předlohy malíře Hanuše Schwaigera, věnovala místní faře. Nějaký čas pak žila i u rusavských rodin v domě č. p. 5 a v domě č. p. 151.

Malířka malovala zásadně v plenéru, kde realisticky a citlivě zachycovala malířským štětcem na plátna původní podobu valašské dědiny v různých ročních obdobích a odcházející svět starých dřevěnic. Na Rusavu za ní často dojížděla i její rodina a přátelé. Malířka se sblížila s místními, vedla dokonce pěvecký kroužek rusavských žen, který zpíval při křtinách, na svatbách, na církevních slavnostech i na pohřbech. V 80. letech se v Praze uskutečnily tři samostatné výstavy jejích obrazů, „Obrazy z Valašska a Vysokých Tater“ a „Krajiny a květiny“ (1980, 1981, 1983). Následovaly pak výstavy „Krajiny, květiny“ v Holešově a v Bystřici pod Hostýnem (1984, 1985, 1988). Na většině těchto výstav vystavovala i se svojí dcerou Martou Vodičkovou, která se vydala v uměleckých šlépějích své maminky a stala se také akademickou malířkou. S dcerou či bratry nebo i sama podnikla řadu zahraničních cest např. do Gruzie, Holandska, Německa, Itálie či Švýcarska. Další její výstavy se pak uskutečnily v roce 1991 na Rusavě a v roce 1994 na Chvalčově. V roce 1997 proběhla na zámku v Bystřici pod Hostýnem poslední výstava jejích děl „Výstava Marty Makovské, její dcery a vnučky“. V malířském povolání totiž pokračovala nejen její dcera, paní Marta Vodičková, ale také její vnučka Veronika Peterková.

U příležitosti jejího životního jubilea 75 let jí bylo dne 9. března 1991 obcí Rusava uděleno čestné občanství. „Obec Rusava uděluje při příležitosti významného životního jubilea čestné občanství paní Martě Makovské, člence Kruhu výtvarných umělkyní v Praze,

za dlouholetou malířskou činnost, ve které již řadu let zachycuje krásy Rusavy," uvádí dekret podepsaný členy Rady obce Rusava. Jako výraz vděku věnovala malířka milované obci akvarel Valašská chalupa u Tománků.

V roce 1996 se Marta Makovská natrvalo přestěhovala do Bystřice pod Hostýnem do bytu na sídlišti. „Bystřice je mně moc milá. Nyní mám překrásný pohled z balkonu bytu v šestém poschodí. Dívám se na sv. Hostýn, vlevo, když se hodně nakloním z balkonu, vidím Kelčský Javorník, zadumanou Čerňavu, údolí Říky, pod Hostýnem Bedlinu, vpředu Zahájené, v dále bílavský kostel, Bystřice jak na dlani. Když se zase hodně nakloním vpravo, vidím i kostel sv. Jiljí. To je paráda, co?“ Až do své smrti v nemocnici v Kroměříži dne 29. dubna 2005 byla temperamentní dámou plnou životního optimismu. Mimo jiné byla také výbornou muzikantkou, zpívala i v bystrickém pěveckém sboru Tregler, doma si ráda zahrála na elektronické varhany, výrazně přispívala svými články do rusavského i bystrického zpravodaje.

Je spoluautorkou knihy „Paleta malířů z krajiny pod Hostýnem“, kde zpracovala medailonky svých oblíbených malířů.

Co se týká umělecké tvorby, zachycovala paní Makovská ve svých obrazech nejčastěji malebnou valašskou přírodu, rusavské dřevěnice, pestrobarevné kytice a daleké krajiny. Mezi její nejznámější malířská díla patří např. obrazy Rusavské dřevěnice, Jantulákova dřevěnice, Rusava a Rusavský potok v zimě, Bezuchova a Košárkova dřevěnice z cyklu „Zmizelá Rusava“ či „Zimní Pardus“. Rusavské muzeum se může pochlubit jejím obrazem Tománkova chalupa a obrazy květín. V kanceláři starosty obce Rusava pak visí velký obraz Rusavjanka, který namalovala v roce 1983 její dcera Marta Vodičková a Marta Makovská v rusavském kroji jí byla modelem. Od roku 1996 zdobí interiér velké zasedací síně na městské radnici v Bystřici pod Hostýnem olejomalba o formátu 136 x 213 cm – obraz panoramatu Bystřice pod Hostýnem, který byl darem malířky městu. Městské muzeum Bystřice pod Hostýnem, sídlící v bystrickém zámku, má ve svých sbírkách čerstvě dva obrazy Marty Makovské „Pohled od Čecheru“ a „Rusava na podzim“.

Vzpomínat by se dalo jistě více, ale to už by se článek snad ani nevešel do tohoto čísla zpravodaje. No a co si budeme povídat, už tak většina čtenářů tento dlouhý kulturní příspěvek v polovině buď přestala číst, anebo jej rovnou celý přeskočila. Při pátrání po faktech a zajímavostech o životě paní malířky jsem se snažila využít nejen písemných záznamů, ale především vzpomínek pamětníků, kteří se s Martou Makovskou osobně znali. Na tom, že byla bezprostřední a plná elánu, se shodla většina z nich. Vypátrat se mi díky obětavosti kolegů na městské radnici a známých nakonec podařilo i to, že v Bystřici pod Hostýnem žila v bytě na adrese Sídliště 1271 a pochovaná je v Praze.

Děkuji vám všem, kteří jste dočetli až sem, na konec tohoto obsáhlého článku.

A příště si jistě opět společně připomeneme nějakou další zajímavou osobnost, která se nesmazatelně vryla do historie naší Rusavy.

Zdroje:

KARAFIÁT, Václav a MAKOVSKÁ, Marta: Paleta malířů z krajiny pod Hostýnem

GALDOVÁ, Vendula: Valašská obec Rusava v tvorbě malířů 20. století, bakalářská diplomová práce

Zpravodaje obce Rusava

Zpravodaje města Bystřice pod Hostýnem

Bystřické (po)kroky

Katka Škarpichová, za kulturní komisi obce Rusava

Kniha nebo CD od Bukovinky?

Rok 2025 je pro cimbálovou muziku Bukovinka z Bystřice pod Hostýnem významný. Kapela, kterou při místní ZUŠ založil Ing. Pavel Malík, slaví 30 let své činnosti. Z mladých studentů se stali dlouholetí přátelé, kteří se scházejí nejen na společných zkouškách, ale i v soukromém životě.

Cimbálová muzika Bukovinka doprovází VSPT Rusava, prezentuje se na samostatných koncertech a folklorních festivalech, několikrát natáčela pro televizi a rozhlas. Jejím základním repertoárem jsou písně sesbírané na Rusavě. Vydala 4 profilová CD, jedno z nich věnovala i písním z nedalekého hostýnského Záhoří. V roce 2022 připravily členky Bukovinky ke znovuvydání román Františka Fryšáka-Buchlovského „Na Tesáku“ o životě pasekářů v hostýnských horách v polovině 18. století, který svými akvarely ozdobil chvalčovský malíř Karel Bubílek (1932–2022).

Právě jeho poslední a dosud nevydané kresby jsou grafickým podkladem a hlavním impulzem k vydání nového CD. Bubílek je vytvořil speciálně pro připravované album krátce před svou smrtí. Hudební nosič bude opět plný písní ze sběrů Alfonse Waisara, Františka Táborského a Daniela Slobody.

Foto: Alžběta Stanovská

V nových hudebních snímcích se představí sólisté muziky, členové VSPT Rusava, ženský sbor Jaderničky, Valašská pěvecká skupina Surovo dřevo ze Vsetína i sboreček složený z dětí muzikantů, vše pod režijním vedením cimbalistky a zpěvačky Magdaleny Můčkové. Autorkou hudebních úprav, stejně jako na všech předchozích albech, je umělecká vedoucí muziky Kateřina Kovaříková. Písně v jejím aranžmá jsou zárukou profesionálního zpracování a zachování kulturního dědictví podhostýnského regionu.

Za finanční podporu na vydání CD děkujeme obci Rusava. Hudební nosič bude slavnostně uveden v pátek 20. června 2025 v rámci festivalu Na rynku v Bystřici. Předobjednávky od května na www.cmbukovinka.cz.

Kateřina Kovaříková

Ateliér Rusava: tři generace keramiky

Rusavská keramika Element Ceramics a Markéta Kolajová. Seznamte se s keramičkou, která toto řemeslo provozuje na Rusavě a je zástupkyní třetí generace její rodiny, která keramice propadla.

Rusava, sem člověk vždycky rád jede. Kopcovité stráně plné lesů a jalovců, louky a pasíanky, roubené domky a lidé se širokým valašským srdcem. Do Ateliéru Rusava se stavujeme v jednom docela jiskrném lednovém ránu. Otevírá nám Markéta a kolem nohou se jí stydlivě motá okatá holčička Adrianka.

Svou keramickou dílnu má Markéta na dvoře. Ted' v zimě tu praská oheň v kamínkách a je u něj příjemně teplo. Z konvice na stole voní čaj a je tu dost útulno. Ted' po Vánocích police tak trochu zejí prázdnotou. Markéta se totiž zrovna chystá točit a sušit novou várku hrnčků a misek, kterými naplní svou keramickou pec.

Samozřejmě nás zajímalo, jak dlouho trvá takový hrníček vyrobit. Podle Markéty je to kolem 14 dnů až 3 týdnů. Hrníček se vytočí na kruhu, nechá se vyschnout, vkládá se do pece, kde se vypálí na tzv. přezah při teplotě kolem 900 °C, poté se glazuje a nakonec se pálí na tzv. ostrý výpal při teplotě kolem 1200 °C.

Při tak vysoké teplotě se vypalují kameninové hrnky, které mají vysokou odolnost.

Z pece pak Markéta vytahuje své hrníčky, kalíšky a misky s nádherně zářivými barvami. Pojmenovává je po místních rostlinách, po mechu, kapradí nebo červáncích nad Pardusem. Glazury pro své výtvořky dlouho hledala a možná ještě déle trvalo najít hlínu,

ve které opravdu vyniknou. Markéta dobře ví, jak je právě základní surovina pro keramiku důležitá. „Můj táta si prý kdysi nakopal hlínu přímo tady na Rusavě na místě zvaném Červené hlíny a opravdu z ní něco utočil,“ usmívá se mladá maminka. Svou hlínu ale objednává od několika výrobců z Česka i ze zahraničí. Hrníčky pak točí z hlíny čisté nebo roztomile kropenaté barevnými pigmenty.

Markéta Kolajová mezi hrníčky doslova vyrostla. Její dědeček Seehof měl keramickou dílnu v Olomouci, ve které pracovala skoro celá rodina včetně Markétiných rodičů. Táta ale pocházel z Rusavy a chtěl se sem vrátit. A spolu s ním sem přišlo i řemeslo a vznikla rusavská keramika. S tou jste se určitě už někdy setkali. Hrníčky zdobené barevnými puntíky nebo kytičkami, drátkovaná, glazovaná, která se jak vyšitá hodí do místních chalup a chaloupek. Táta Markétě ukázal opravdovou vášeň, kterou člověk pro keramiku může mít, a dal jí základy.

Když tatínek zemřel, nechtěla Markéta, aby místní keramika zanikla, a tak se začala po tátově vzoru keramiku více učit. V dílně pomáhala už od malička, takže jí keramika nebyla cizí. Spoustu věcí jí později naučila její maminka, která jí radí a dává dodnes spoustu důležitých rad. Markéta zjistila, jak ji celý proces baví a uklidňuje.

A zamilovala si to. Začala hledat cesty, jak dělat keramiku po svém a nově tak, aby si ji chtěla dát i do své moderní kuchyně.

Řemeslo uměla od táty, pomáhala a stále jí pomáhá maminka, nové postupy si hledala na internetu, začala je zkoušet, a tak vznikla značka Element Ceramics.

A když se jí náhodou něco nedařilo, poprosila tátu, ať jí z obrázku na zdi nad keramickým kruhem poradí. A prý to většinou fungovalo. Dneska její hrníčky najdete spolu s Keramikou Rusava, kterou dělá její maminka, na e-shopu, v kavárnách a brzy i v dalších gastropodnicích v kraji.

Tahle návštěva nám udělala velkou radost. Jednak laskavostí a pohodou, kterou kolem sebe Markéta šíří, jednak také tím, že dokázala tak tradičnímu řemeslu vtisknout něco nového, osobitého a velmi lokálního.

Zdroj: www.region-kromerizsko.cz

Kalendář akcí na Rusavě 2025

S ohledem na počasí a jiné nepředvídatelné skutečnosti může dojít ke změně termínu nebo ke zrušení konání akcí. Aktuální upoutávky najdete na webu a upřesnění termínu akcí bude průběžně doplňováno.

26. 4. 2025	Čarodějnický rej	Kulturní komise obce Rusava
31. 5. 2025	Kácání mája	Valašský krúžek Rusavjan
14. 6. 2025	Rusavská 50ka	Sportovní klub Rusava
19. 7. 2025	Myslivecké odpoledne	Myslivecké sdružení Rusava
19.-20. 7. 2025	Noční běh	Franz Josef Kaiser
9. 8. 2025	Rusavské hasičské hry	SDH Rusava
30. 8. 2025	O pohár starosty SDH	SDH Rusava
27. 9. 2025	Setkání se seniory	Kulturní komise a Sbor pro občany obce Rusava
18. 10. 2025	Drakiáda	Kulturní komise obce Rusava
1. 11. 2025	Turnaj v člověče, nezlob se!	SDH Rusava
8. 11. 2025	Lampionový průvod	Kulturní komise obce Rusava
29. 11. 2025	Hlavní hon	Myslivecké sdružení Rusava
6. 12. 2025	Mikulášský jarmark	Kulturní komise obce Rusava
26. 12. 2025	Štěpánská naháňka	Myslivecké sdružení Rusava

Portugalsko I. část – Země mořeplavců a bohaté historie

Portugalsko, oficiálně Portugalská republika, se nachází na jihozápadní výspě Evropy na Pyrenejském poloostrově (obrázek 1). Jeho rozloha činí přibližně 92 212 km² (Česká republika má rozlohu 78,871 km²) a na pevnině sousedí pouze se Španělskem (obrázek 2). K Portugalsku ovšem patří také souostroví Azory a Madeira v Atlantském oceánu. Nejen rozlohou, ale i počtem obyvatel přibližně 10,2 milionu se podobá České republice.

Dějiny Portugalska sahají až do dob římské říše, kdy bylo území dnešního Portugalska známé jako Lusitania. Po pádu Říma ovládli oblast germánští Vizigóti, ale v 8. století sem z afrického kontinentu vpadli Maurové, kteří zde setrvali téměř pět století. Křesťanská reconquista (termín z latinského reconquere, „znovudobyti“ označuje boj křesťanů za osvobození Pyrenejského poloostrova) vedla k osvobození Lisabonu v roce 1147 a vzniku samostatného Portugalského království v roce 1139, kdy byl prvním králem vyhlášen Alfons I. Portugalský, přezdívaný „Dobytel“.

Ve 14. a 15. století Portugalsko vstoupilo do své zlaté éry mořeplavby. Díky průkopníkům, jako byl Jindřich Mořeplavec, Bartolomeu Dias a Vasco da Gama, se Portugalsko stalo první evropskou velmocí v zámořských objevech. V roce 1498 Vasco da Gama doplul kolem Afriky do Indie, což umožnilo Portugalsku kontrolovat klíčové obchodní trasy s kořením

a exotickým zbožím zejména z důvodu, že pozemní trasy byly narušené územní expanzí osmanské říše.

Portugalská námořní expanze vedla ke vzniku rozsáhlé koloniální říše, která se rozkládala od Jižní Ameriky přes Afriku až po Asii. Spory s podobně expandujícím Španělskem vyřešila na popud papeže Alexandra VI. smlouva podepsaná 7. června 1494 ve španělském Tordesillas. Smlouva rozdělila tehdy známý svět na dvě poloviny, kdy dělicí linie se původně nacházela přibližně 500 km západně od Kapverdských ostrovů a na nátlak portugalských vyjednávačů byla posunuta až na linii nacházející se 1700 km západně od Kapverdských ostrovů. Portugalská část tak zahrnovala i část jihoamerického kontinentu a existují spekulace, že Portugalci měli informace o existenci Jižní Ameriky již v době podpisu smlouvy. Následně se nejvýznamnější portugalskou kolonií stala Brazílie, oficiálně objevená až v roce 1500. Dodnes se jedná o jedinou portugalsky mluvící zemi v Jižní Americe. V Africe Portugalsko dokázalo postupně ovládnout Angolu, Mosambik, Kapverdy, Guinea-Bissau a Svatý Tomáš a Princův ostrov, zatímco v Asii se Portugalci usadili v Goa (dnes jeden ze svazových států Indie), Macau (součást Číny) a na ostrově Timor (dnes rozdělen mezi Indonésii a nezávislý Východní Timor). Viz obrázek 3.

Během 17. a 18. století Portugalsko postupně ztrácelo své dominantní postavení, ačkoliv si některé kolonie udrželo až do druhé poloviny 20. století. Brazílie získala nezávislost již v roce 1822, zatímco africké kolonie byly ztraceny až po karafiátové revoluci v roce 1974, kdy zde Portugalsko ukončilo svou koloniální nadvládu. Poslední portugalská kolonie, Macau, byla v roce 1999 dobrovolně předána Číně.

Dnes je Portugalsko moderním evropským státem, který patří mezi oblíbené turistické destinace díky svým historickým památkám, krásným plážím a vynikajícímu vínu.

Zdeněk a Bára Stachoňovi

Obr. 1 – Maják na mysu svatého Vincence, který jihozápadní výspu evropského kontinentu

Obr. 2 – Mapa pevninského Portugalska

Obr. 3 – Portugalská koloniální říše

[Obsah]

Slovo má starosta...

Plán investičních akcí pro rok 2025.....	str. 2
Přístřešek na dřevo.....	str. 2
Ochrana životního prostředí je pro naši společnost prioritou.....	str. 2

Dění v obci

46. valašský bál na Rusavě.....	str. 4
Myslivecký ples	str. 6
Rok 2024 v knihovně.....	str. 7
Čtyřkolka v akci	str. 7
Opět Lysina... ..	str. 8
V herničce na Rusavě to žije!	str. 8
Společenská kronika roku 2024	str. 9

Naše škola

Návrat k tradici – výroba sýru a suché plstění.....	str. 9
Z činnosti školní družiny	str. 11
Karnevalové veselí	str. 12
Předškoláček	str. 12

Sport

Fotbal – ZIMA 2025	str. 14
Okénko činnosti SDH Rusava	str. 16
Zpráva o činnosti šachového oddílu SK RUSAVA 2024–25	str. 17

Zajímavosti

Marta Makovská – malířka krajiny pod Hostýnem	str. 19
Kniha nebo CD od Bukovinky?	str. 22
Ateliér Rusava: tři generace keramiky.....	str. 23
Kalendář akcí na Rusavě 2025.....	str. 25
Portugalsko I. část – Země mořeplavců a bohaté historie.....	str. 25

Anna Kušíková, 4. třída

Barbora Dudláková, 5. třída

David Šlahorek, 2. třída

DĚTSKÁ HERNIČKA

Přijďte si pohrát do obecní herničky!

V pracovní dny v době od 9 do 11 hod. dle domluvy v kanceláři OÚ (1. patro).

Hernička se nachází v přízemí obecního úřadu na Rusavě.

Vyzvednutí klíče v kanceláři obce.

K dispozici je varná konvice na kafičko pro maminky.

Sbor dobrovolných hasičů Rusava

STAŇ SE I TY MLADÝM HASIČEM

DĚTEM VE VĚKU OD 6 DO 15 LET NABÍZÍME MOŽNOST:

STRÁVIT ČAS S KAMARÁDY

NAUČIT SE NOVÉ VĚCI

BAVIT SE A SPORTOVAT

MÍT NOVÉ ZÁŽITKY

PRO VÍCE INFORMACÍ VOLEJTE HANKU PAVELCOVOU, TEL.: 777 861 795

**Zpravodaj obce Rusava
periodický tisk územního samosprávného celku**

Vydává: obec Rusava, Rusava 248, 768 45, IČ: 00287709

registrační číslo: MK ČR E 12061

Vydáno dne 16. dubna 2025 na Rusavě

Za vydání odpovídá: Monika Bušová

tel.: 573 392 066

e-mail: rusavak@rusava.cz

www.rusava.cz

Periodicita: vychází 4x ročně

Příspěvky prošly jazykovou korekturou.

Uzávěrka příspěvků do příštího zpravodaje

je 15. června 2025.

Náklad: 400 ks

Tisk & grafika: TYPOservis Holešov